

PRENUMERATA.

Rocznie 48 Mk., Kr., 96
półrocznie 24 Mk., Kr., 48
kwartalnie 12 Mk., Kr.,
rocznik 24.

MONITOR POLSKI

DIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIJEDZIEL I ŚWIĄT.

OGŁOSZENIA.

Cena za wiersz drobne-
go pisma (petit) po tek-
ście 1 mk.

Numer pojedynczy
20 fenigów.

Redakcja i Administracja Miodowa Nr. 20.

Redakcja otwarta od 9 — 3 p. p.

Redaktor przyjmuje od 1 — 2 p. p. Telef. red. 44-05. Telef. admin. 44-50.

DZIAŁ URZĘDOWY.

ROZPORZĄDZENIE

o zniesieniu sekwestru i ograniczeń przewozu wewnętrznego.

Art. 1. Na mocy dekretu z dnia 27-go stycznia 1919 roku znosi się sekwestr i ograniczenia przewozu wewnętrznego następujących surowców, półfabrykatów i towarów:

- 1) błonnik (celuloza),
- 2) makulatura i wszelkie odpadki papierowe,
- 3) wikslna bielona,
- 4) bawełna,
- 5) galgany nowe i używane,
- 6) jedwab surowy,
- 7) juta w stanie surowym i obrobionym.
- 8) konopie,
- 9) len,
- 10) odpadki z rozmaitych włókien,

Art. 2. Rozporządzenie niniejsze nabiera mocy obowiązującej z dniem ogłoszenia w „Monitorze Polskim“.

Minister Przemysłu i Handlu:

w/z.

(—) Henryk Strasburger.

Szef Sekcji:

(—) Czesław Klarner.

Warszawa, dn. 4-go czerwca 1919 r.

OBWIESZCZENIE

Ministra Kolei Żelaznych o bezpłatnym przewozie artykułów żywności i przedmiotów pierwszej potrzeby do Cieszyńska.

Na mocy Dekretu z dnia 7 lutego r. b. (Dziennik Praw Nr. 14 poz. Nr. 152) i po porozumieniu z Ministerstwami Skarbu oraz Przemysłu i Handlu zarządziłem, aby artykuły żywności i przedmioty pierwszej potrzeby, pochodzące z ofiar i idące do Cieszyńska do rozdziału pomiędzy miejscową ludność ubogą, od dnia 1 czerwca r. b. były przewożone na kolejach polskich bezpłatnie pod warunkiem przedstawienia przy wysłaniu zaświadczenia odnośnych organizacji lub komitetów pomocy o przeznaczeniu ofiar i nadania im na imię takichże organizacji lub Komitetów w Cieszyźnie.

Kierownik Ministerstwa:

(—) J. Eberhardt.

Warszawa, dnia 5 czerwca 1919 r.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Skarbu w wykonaniu dekretu z dnia 5 lutego 1919, Dz. Praw Nr. 12, poz. 136, w przedmiocie wprowadzenia podatku od zysków wojennych,

(Dokończenie).

V.

Zabezpieczenie podatku.

§ 84.

Zabezpieczenia podatku od zysków wojennych należy żądać w wypadkach:

- 1) jeżeli dojdzie do wiadomości Władzy, że podatnik zamierza wyjechać na stały pobyt poza obszar obowiązywania dekretu;
- 2) jeżeli podatnik majątek swój marnotrawi lub go rozdaruje w kwotach, w stosunku do jego majątku nieodpowiednio wielkich;
- 3) jeżeli podatnik osiągnął swój dochód bez użycia znaczniejszych środków obrotowych, co ma szczególnie miejsce przy wykonywaniu pośrednictwa przy wszelkiego rodzaju interesach, albo jeżeli z zachowania się podatnika wnoszący, że on cały

swój dochód zużywa lub swój majątek, który może służyć na zapłacenie podatku, przenosi na inne osoby, zaś ze stosunków pokrewieństwa lub innych stosunków tych osób do podatnika wnosić można, że te osoby zawierają tylko pozorne umowy;

4) jeżeli Towarzystwo sprawozdawcza przypadające za lata wojenne dywidendy, tantiemy i wszelkie inne zyski rozdziela i wypłaca, a nie zarezerwowało kwoty odpowiadającej wysokości wymierzyć się mającego podatku, lub jeżeli majątek swój w jakikolwiek sposób usuwa w tym celu, aby wymiar i ściąganie podatku utrudnić lub uniemożliwić.

§ 85.

Kwota zabezpieczenia winna ile możliwości odpowiadać przypuszczalnej wysokości wymierzyć się mającego podatku od zysków wojennych.

Jeżeli Władza skarbową posiada materiał, na podstawie którego może cyfrowo ustalić zysk względnie dochód podległy opodatkowaniu, lub jeżeli materiał ten z łatwością zebrać może, ma na podstawie tego ustalić kwotę podatku zabezpieczyć się mając.

Jeżeli cyfrowe ustalenie podległego podatku zysku względnie dochodu, celem obliczenia wysokości zabezpieczyć się mającej kwoty podatku, jest na razie z jakiegokolwiek powodu niemożliwe, oszacuje Władza skarbową nadwyżkę zysku względnie dochodu prowizorycznie, ewentualnie w przypuszczalnej wysokości przez przesłuchanie dwóch rzeczoznawców (art. 58).

§ 86.

Zabezpieczenia podatków od zysków wojennych należy żądać zapomocą „nakazu zabezpieczenia“, mającego moc natychmiastowej wykonalności (art. 57).

Formularz tego nakazu należy sporządzić według wzoru 18. Nakaz zabezpieczenia należy doręczyć podatnikowi lub jego pełnomocnikowi, ustanowionemu do zastępowania interesów podatnika, za potwierdzeniem odbioru.

Jeżeli z okoliczności wynika, że ściąganie tylko pewnej części podatku nie jest zapewnione, należy żądać zabezpieczenia tylko dla tej części podatku.

§ 87.

Jeżeli podatnik żądanego zabezpieczenia nie złoży natychmiast, lub jeżeli złożone zabezpieczenie nie wydaje się dostateczne, Władza skarbową ma zarządzić w drodze administracyjnej, względnie spowodować przez właściwy Sąd, zabezpieczenie kwoty wymierzyć się mającego podatku od zysków wojennych, aż do czasu zapłacenia podatku, na majątku ruchomym lub nieruchomym podatnika (art. 57).

§ 88.

Zabezpieczenie podatku w drodze administracyjnej może być przeprowadzone zapomocą np. zajęcia ruchomości podatnika, czynszu dzierżawnego, komornego, przyczem stosować należy przepisy o egzekucji należności skarbowych.

§ 89.

Jeżeli zabezpieczenie podatku ma nastąpić na nieruchomości lub wierzytelności zabezpieczonej hipotecznie, Władza skarbową ma przeprowadzić je w drodze sądowej a to w myśl postanowień art. 1612 i 1613 ustawy o postępowaniu cywilnym za pośrednictwem Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, utworzonej dekretem Naczelnika Państwa z dnia 7 lutego 1919 r. Dz. p. Nr. 14 poz. 181.

Jednakże aż do rozpoczęcia czynności Prokuratorji Władze skarbowe I instancji mają na zasadzie art. 1612 i 1613 i załącznika do art. 1527 ustawy o post. cyw. oraz art. 14 i 25 przepisów przechodnich do tej ustawy, przeprowadzić zabezpieczenie podatku w drodze sądowej w zastępstwie Prokuratorji, a to w sposób niżej określony.

Władza skarbową może żądać zabezpieczenia podatku od zysków wojennych albo sposobem hipotecznym, albo przez uzyskanie zakazu sprzedaży nieruchomości podatnika.

Jeżeli nieruchomości ma urzędzoną hipotekę, albo gdy wierzytelność jest hipotecznie zabezpieczo-

na, właściwym do złożenia wniosku Władzy skarbowej na zabezpieczenie podatku sposobem hipotecznym jest ten Urząd hipoteczny, w którego okręgu jest położona nieruchomość, względnie ten urząd hipoteczny, w którym wierzytelność jest zabezpieczona hipotecznie.

Jeżeli nieruchomości nie ma urzędzonej hipoteki, zabezpieczenie podatku uzyskane być może przez zakaz sprzedaży nieruchomości, zaś właściwym Sądem do złożenia odnośnego wniosku jest Sąd okręgowy miejsca położenia nieruchomości.

Skoro Władza skarbową postanowiła zabezpieczyć podatek od zysków wojennych sposobem hipotecznym, ma decyzję swą ułożyć piśmiennie według wzoru 19, zmieniając go stosownie do danej sprawy, a jeżeli zabezpieczenie podatku ma być zarządzone sposobem zakazu pozbycia nieruchomości, ułożyć stosownie decyzję według wzoru 20.

Decyzję swą na zabezpieczenie podatku sposobem hipotecznym, Władza skarbową ma złożyć we właściwym Urzędzie hipotecznym, przez swego urzędnika, zaopatrzonego w tym celu w upoważnienie, które ułożyć należy stosownie do okoliczności według wzoru 21. Urzędnik ten ma osobiście złożyć w Urzędzie hipotecznym decyzję swej Władzy, zaopatrzoną podpisem i pieczęcią urzędową i dołączyć do niej upoważnienie Władzy skarbowej.

W celu uzyskania zabezpieczenia podatku przez zakaz sprzedaży nieruchomości podatnika, Władza skarbową I instancji ma przesłać do właściwego Sądu okręgowego wniosek, ułożony według wzoru 22, dołączając do wniosku decyzję, ułożoną według wzoru 20, zaopatrzoną podpisem i pieczęcią urzędową.

§ 90.

Ponieważ do wymiaru podatku od zysków wojennych dla wszystkich towarzystw sprawozdawczych bez względu na siedzibę towarzystwa powołany jest w myśl § 11 niniejszego rozpr. Zarząd skarbowy st. m. Warszawy, przeto w razie potrzeby zabezpieczenia ściągania tego podatku obliczenie nadwyżki zysku przypuszczalnie temu podatnikowi podlegającego, jakoteż sporządzenie nakazu zabezpieczenia według wzoru 18 — należy do tego Zarządu.

Skoro Władza skarbową I instancji uzna, że w pewnym wypadku zachodzą warunki żądania zabezpieczenia podatku od towarzystwa sprawozdawczego, ma natychmiast z podaniem powodów donieść o tem Zarządowi skarbowemu st. m. Warszawy, dołączając znajdujące się w aktach sprawozdania roczne i bilanse tego towarzystwa.

Zarząd skarbowy st. m. Warszawy ma sporządzić nakaz zabezpieczenia według wzoru 18 i przesłać go odnośnej Władzy skarbowej I instancji celem dalszego przeprowadzenia zabezpieczenia w myśl powyższych postanowień.

§ 91.

Wnieście sprzeciwu do Ministerstwa Skarbu przeciwko zarządzeniom zabezpieczeni lub przeciw wnioskowi Władzy skarbowej na sądowe zabezpieczenie podatku nie ma skutku odraczającego (art. 60).

§ 92.

Odpowiedzialność za podatek od zysków wojennych ciąży w pierwszym rzędzie na osobie, której wymierzony został.

Jeżeli jednak osoba podlegająca obowiązkowi podatkowemu przed skutecznieniem dla niej wymiaru podatku przeniesie przedsiębiorstwo lub inne źródło dochodu na inną osobę fizyczną lub prawną, wówczas na nowonabywcę ciąży odpowiedzialność za podatek od zysków wojennych, wymierzyć się mający poprzednikowi tylko wtedy jeżeli przez to przeniesienie ściągania od poprzednika wymierzzonego podatku od zysków wojennych okaże się niemożliwe (art. 63) i to tylko do wysokości wartości przeniesionego przedsiębiorstwa lub innego źródła dochodu.

§ 93.

Warunkiem karygodności przekroczenia określonego w art. 65 ust. 1 dekretu jest stwierdzenie, że jedna z osób, w art. 64 dekretu wymienionych, działała świadomie i z zamiarem (podmiotowa istota czynu) uniemożliwienia lub utrudnienia ściągania podatku (przedmiotowa istota czynu).

Jeżeli mimo świadomości nie ma zamiaru, — wtedy zachodzi naruszenie karane w myśl art. 65 ust. 2 dekretu.

Do postępowania karnego z powodu czynów określonych w art. 65 dekretu należy stosować analogiczne postanowienia działu IV niniejszego rozporządzenia.

(—) Karpiński.

Warszawa, dnia 12 maja 1919 r.

NOMINACJE.

Naczelnik Państwa zamianował postanowieniem z dnia 21 maja 1919 bezpartyjnego nadzwyczajnego profesora, D-ra Romana Nitscha, profesorem nadzwyczajnym higieny i bakteriologii w Uniwersytecie Jagiellońskim z pełnemi poborami, z ważnością od 1 maja 1919 r.

STAN EMISJI BILETÓW POLSKIEJ KRAJOWEJ KASY POŻYCZKOWEJ.

Dnia 10-go czerwca 1919 r.

Otrzymało emisji Marek Polskich z Berlina	1.299.211.000,—
Otrzymało emisji Marek Polskich z Warszawy	663.300.000,—
	Mk. 1.962.511.000,—
Spalono przed 11/11 1918 r.	4.176.000,—
Przeznaczono do spalenia	15.430.000,—
Pozostałość w Centrali wynosi *)	259.591.850,—
Pozostałość w Oddziałach wynosi	78.372.629,50
	Mk. 357.570.479,50
W obiegu znajduje się	Mk. 1.604.940.520,50
Dnia 11/11 1918 r. obieg wynosił	880.150.867,50

Od dnia przejścia Kasy wypuszczono Mk. 724.789.653,—
*) W tej sumie Mk. 34.357.051,50 bardzo zniszczonych.

Za Naczelnego Dyrektora:

(—) J. Zarzycki.

Główny Skarbnik:

(—) Marjan Karpus.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Wydział Prasowy M. S. W. komunikuje, że do przewodniczących Wydziałów Powiatowych został rozesłany okólnik treści następującej:

Z przedkładanych stosownie do okólnika z 1 maja 1919 r. Nr. 49300 S. VII, 909-1 raportów co do wynagrodzeń, uchwalonych dla członków Magistratów miast nie wydziałonych z powiatów na pierwszych organizacyjnych posiedzeniach Rad miejskich, okazuje się, że niektóre Rady miejskie wbrew stanowczemu przepisowi art. 42 Dekretu o samorządzie miejskim z 4 lutego 1919 r. powzięły uchwały, według których poszczególne funkcje organów Magistratu mają być spełniane bez wynagrodzenia (np. zastępcy burmistrza, ławników), inne Rady uchwały pobory nader niskie (np. 100 kor. rocznie dla ławnika), wreszcie gdzieś indziej uchwalono taki sposób wynagradzania członków Magistratu za ich czynności, iż otrzymywać będą wynagrodzenie dopiero za pełnienie poszczególnych obowiązków (np. za udział w posiedzeniu po 10 k. i t. p.).

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uznajmy, że tego rodzaju uchwały Rad miejskich, naruszające obowiązujące przepisy, są nieważne i winny być przez władzę nadzorczą po myśli art. 63 i 68 wspomnianego Dekretu unieważnione; stanowiska bowiem zastępcy burmistrza i ławników są stałe, a liczba ławników przytoczonym Dekretem ustalona ponad wszelką wątpliwość (art. 40, 41). Również uregulowana jest wspomnianym w wstępie art. 42 sprawa stałego wynagradzania członków Magistratu z funduszy miejskich; Dekret bowiem o samorządzie miejskim, powołując do życia nowe organizmy życia społecznego i budząc miasta z bezczynności przeszło wiekowej, przez przesądzenie ilości stałe wynagradzanych organów gminy (Magistratów) pragnął zabezpieczyć dla dobra gminy zespół stałe t. j. nieprzerwanie jej tylko sprawom oddanych osób, które, przez udział w zarządzie gminy często zmuszone do porzucenia dotychczasowego zawodu, zatrudnienia i t. p. muszą być za swoje czynności wynagradzane, aby sprawom miejskim całkowicie poświęcić się mogły.

Przepis ten z drugiej strony w niczem nie krępuje swobody obranego członka Magistratu zrzeczenia się z tych czy innych powodów przyznanego mu

wynagrodzenia z funduszy miejskich i takie ew. zrzeczenie nie może być przez władzę nadzorczą kwestjonowane.

Rzeczą Pana będzie zbadać, czy Rady miejskie w miastach położonych w powierzonym Panu powiecie zastosowały się ściśle do przytoczonych wyżej przepisów ustawowych i wyłożonych w niniejszym piśmie wniosków o ducha tych przepisów wpływających, a w tych wypadkach, w których przepisy te naruszono, wydać z mocy przysługującego mu prawa nadzoru stosowne zarządzenia, zawierające odnośne uchwały, o ile to się dotychczas badać to z własnej inicjatywy, bądź też na polecenie Ministerstwa już nie stało.

W każdym razie należy okólnik ten podać w streszczeniu stosownym do wiadomości Magistratów miast, niewydziałonych z powiatu.

W związku z powyższym okólnikiem z dn. 1 maja 1919 r. Nr. 49300 S. VII, 909-1 zechce Pan donieść w terminie dni 30, czy wzgl. jakie zaszyły zmiany wskutek niniejszego polecenia w miastach, niewydziałonych z powiatu.

Z Ministerstwa Sprawiedliwości.

Prezes Sądu Okręgowego, dr. Feliks Bocheński w Cieszynie, zamianował w dniu 22 maja 1919 r., na zasadzie upoważnienia, udzielonego Mu przez Radę Narodową Księstwa Cieszyńskiego, i po porozumieniu się z Komisją Międzysojuszną w Cieszynie, następujących aplikantów sądowych sędziami zapasowymi dla okręgu Sądu Okręgowego w Cieszynie:

- 1) Kazimierza Cholewkę, aplikanta sądowego w Rzeszowie,
- 2) Karola Hemmerlinga, aplikanta sądowego w Rzeszowie,
- 3) Edwarda-Józefa Śliwę, aplikanta sądowego w Jasle,
- 4) Jana-Ludwika Piotrowskiego, aplikanta sądowego w Jasle,
- 5) dra Józefa Kobiele, aplikanta sądowego w Skoczowie,
- 6) Karola Błahuta, aplikanta sądowego w Cieszynie.

Z Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

Dnia 2 czerwca r. b. odbyło się w Ministerstwie Pracy i Op. Społ. pod przewodnictwem st. referenta p. K. Kirsta posiedzenie Komisji Głównej dla Spraw Rolnych. Obecni byli przedstawiciele Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości, Aprowizacji, oraz Związku Zawod. Robotn. Rolnych, Związku Ziemi i Centralnego Towarzystwa Rolniczego.

Poza sprawami natury wewnętrzno - organizacyjnej — dyskusja toczyła się około punktów zabezpieczenia rodzin poborowego ordynariusza, oraz projektów uzupełnienia ustawy z dn. 28/III o zatłwieniu zatargów zbiorowych.

W pierwszym wypadku ustalono, iż dwóm winien zabezpieczyć rodzinie poborowego ordynariusza mieszkanie, opał i połowę pensji i ordynarij.

W razie zatargu zbiorowego na tle złamania ugody, lub niewykonania orzeczenia Komisji Rozjemczej, każda ze stron ma prawo poddać rozstrzygnięcie tego zatargu rozważeniu Komisji Rozjemczej i zgoda drugiej strony nie jest wtedy wymagana, przez co modyfikuje się art. 5 ustawy. Orzeczenia i postanowienia Komisji Rozjemczej mają moc prawną wyroków sądowych, przez co uzupełnia się art. 15.

Ministerstwo Pracy i Op. Społ. zwołuje do Warszawy na dzień 22 czerwca r. b. (nie zaś na 15-go, jak ustalono na konferencji we Lwowie) ankietę w celu zasięgnięcia opinii odpowiednich czynników co do wytycznych polskiego ustawodawstwa ubezpieczeń społecznych oraz zarządzeń przejściowych. Ankietę składać się będzie z reprezentantów instytucji Ubezpieczeń Społecznych z całej Polski oraz rzeczoznawców. Dotychczasowe ustawodawstwo na ziemiach polskich pod względem ubezpieczeń jest różnorodne, ze względu na różną przynależność państwowa poszczególnych dzielnic, zaś na terenie b. Kongresówki niema zupełnie instytucji ubezpieczeń społecznych, aczkolwiek Królestwo Polskie miało swoje ustawodawstwo w tej mierze.

Ministerstwo Pracy i Op. Społ. stoi przed koniecznością nowej budowy ubezpieczeń społecznych dla całej Polski, oraz uporządkowania stosunków drogą odpowiednich zarządzeń w tej mierze na czas przejściowy.

Pomoc, udzielana bezrobotnym za pośrednictwem Ministerstwa Pracy i Opieki Społ. w pieniądzu, powoli zmienia się na pomoc w naturze. Nie we wszystkich jednak miejscowościach udało się to całkowicie przeprowadzić, bowiem stoją temu na przeszkodzie trudności aprowizacyjne. Pomoc w naturze odbywa się przy pomocy opłacania przez komitety Niesienia Pomocy dla Bezrobotnych za produkty kontyngensowe, które bezro-

botni, na podstawie kwitku, otrzymanego z komitetu, otrzymuje za darmo. Gdzieś indziej komitety organizują wydawanie produktów we własnym zarządzie w formie produktów surowych, lub też gotowej ciepłej strawy.

Przebiegnię bezrobotny otrzymuje 47 gr. białka, 53 gr. tłuszczu i 342 gr. węglowodanów, równą 2071 kalorii. Jeżeli oprzeć się na obliczeniach niemieckich z czasu tej wojny, iż wartość ciepła można zniżyć do 2100 kalorii dla jednostki — to ilość kalorii, osiągnięta przez bezrobotnego, byłaby blizką potrzebnych dla organizmu jednostek ciepłych. Przy zapomogach pieniężnych, gdzie bezrobotny sam sobie kupuje artykuły żywnościowe — jest jeszcze niższa.

Głównymi artykułami, jakie otrzymują bezrobotni, są: chleb, cukier, kartofle, mąka, tłuszcz, mleko skondensowane, suszone jarzyny, węgiel, nafta, mydło, zapalki i drzewo.

Z Ministerstwa W. R. i O. P.

Ministerstwo W. R. i O. P. rozporządzeniem z dn. 4. VI. 1919 Nr. 5881 zatwierdziło uchwałę Grona Profesorów Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Jagiellońskiego z dn. 14 marca 1919 r., udzielającą D-rowsi Ludwikowi Bernackiemu veniam docendi z zakresu bibliografii i bibliotekoznawstwa.

Ministerstwo W. R. i O. P. rozporządzeniem z dn. 5. VI. 1919 Nr. 5751 zatwierdziło uchwałę Grona Profesorów Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie z dn. 17 stycznia 1919 r., którą rozszerzono veniam legendi, docenta numizmatyki D-ra Marjana Gumowskiego na historię starożytną, grecką i rzymską.

Kronika polityczno-społeczna.

Z Magistratu. Na posiedzeniu Magistratu, pod przewodnictwem wiceprezydenta Magistratu Malinowskiego, uchwalono ogłosić konkurs na stanowisko lekarza naczelnego szpitala św. Stanisława i uzupełniono skład komisji konkursowej.

Następnie zastanawiano się nad kwestją powołania komisji do rozstrzygnięcia zasadniczych spraw gospodarczych i społecznych miasta. W sprawie tej, złożony został referat kancelarii przydziałnej. Ponieważ projekt ten wyraża szczególnego przestudjowania, przeto wydanie decyzji odroczone do następnego zebrania.

Opracowany również został projekt przeprowadzenia zmian w organizacji urzędu dyscyplinarnego.

Z Rady Miejskiej. Dzisiaj i jutro odbędą się posiedzenia Rady Miejskiej, które poświęcone być mają rozważeniu szeregu żądanych wniosków i przeprowadzeniu wyborów do delegacji i szeregu specjalnych komisji.

Jutro dokonany być ma — jak przewiduje porządek wodnictwem wiceprezydenta Malinowskiego, uchwalono ogłosić konkurs na stanowisko lekarza naczelnego szpitala św. Stanisława i uzupełniono skład komisji konkursowej.

Z Muzeum Przemysłu i Rolnictwa. Doroczne Ogólne Zebranie Członków Muzeum Przemysłu i Rolnictwa odbędzie się w gmachu Muzeum Przemysłu i Rolnictwa (Krakowskie Przedmieście 66), w dniu 25 czerwca r. b., o godzinie 8-mej wieczorem.

Czechy wobec zwycięstwa bolszewików węgierskich na Słowaczczyźnie. Przewidywania, że młoda republika czechosłowacka będzie zbyt słaba, by mogła stać się istotnie tamą przeciwko nawałce bolszewizmu — okazały się prawdziwymi. Złożyło się na to kilka przyczyn, z których głównymi były: ekspansywność obecnej polityki czechskiej, małe zdolności asymilacyjne Czechów, oraz wzrost bolszewizmu w republice czechosłowackiej. Przewidywaniem osłabiła znacznie siłę państwa czechosłowackiego polityka, sięgająca nie tylko po ziemie polskie, ruskie, słowackie, ale nawet serbo-łużyckie. Doprowadziło to odradu do całego szeregu staro narodowościowych wewnątrz młodego państwa, jak w „Deutschböhmen”, oraz zewnątrz, jak na Śląsku Cieszyńskim i na Słowaczczyźnie. Wzburzenie, które powstało z tego powodu w Czechach, odbiło się niekorzystnie na sile opornej republiki. Czesi prztem, uporczywie się krwawo z przeskodami w „Deutschböhmen” (powstanie niemieckie), a na Słowaczczyźnie z opoentami słowackimi, których wielu osadzono w więzieniach, wykazali zupełny brak wycucia duszy ludu słowackiego. Narzucanie języka czechosłowackiego szkołom słowackim, obsadzanie urzędów przez ludzi wyłącznie swoich, prowadzących politykę eksterminacyjną, dokonywanie rezkwiżycji, nie licząc się ze stanem zubożałym przez kilkunletnią wojnę ludności, nietolerancję w stosunku do uczuć religijnych ludu słowackiego i jego odrębności obyczajowej, liczne gwałty, dokonywane na adresie słowackiej (już dnia 4 lutego r. b. zawieszono „Slovenske Noviny”, separatystyczne pismo słowackie), za „przejawianie ducha antyczeskiego” — wszystko to również podkopowało autorytet rządu czechosłowackiego. Prześladowano zwłaszcza dążenia narodowo-słowackie dwóch wybitnych działaczy słowackich: b. posła Jurycę, który musiał się długo ukrywać w Budapeszcie, oraz księdza Hlinkę, przywódcę Stronnictwa Niezawisłości Słowackiej. Zolnierze czescy, na okupowanej przez siebie Słowaczczyźnie, dopuszczali się okropnych gwałtów i niezliczonych nadużyć, strzelając np. podczas uroczystości narodowej słowackiej dnia 16 maja w Presburgu do ludności, manifestującej swe uczucia narodowe, i karząc śmiercią kilkakrotnie za wyrażanie uczuć separatystycznych. Z powodu rozruchów w Presburgu dn. 20 lutego, zaprowadzono na Słowaczczyźnie, z rozkazu dra Szrobara, stan wojenny. Nie więc dziwnego, że gdy Węgrzy, zorganizowani na nowo i uzbrojeni swą armją, runeli całą siłą przeciwko okupantom czeskim, zadając im dotkliwie klęski pod Miskolcem (Miskowcem), pod Parkanami oraz podsuwając się pod stolicę okupowanej przez Czechów Słowaczczyzny, Presburg (zwanej przez Czechów „Bratisławą”) — na tyłach armii czechskiej wybuchło powstanie słowackie, co dosłownie stwierdził czeski mini-

